

Goede Week en Pasen anders vieren

Beste ouders en gezinnen,

De afgelopen maand is onze wereld op zijn kop gezet op een manier die wij niet hadden kunnen voorzien. De komst van COVID-19 en de effecten hiervan op onze gemeenschappen vielen samen met de Vastentijd. Wij zijn deze periode ingestapt met de asoplegging als herinnering dat wij *stof en as zijn en tot stof en as zullen wederkeren*, hoewel niemand toen had kunnen voorspellen dat wij zo scherp geconfronteerd zouden worden met de kwetsbaarheid en eindigheid van het menselijk leven. Vandaar dat wij nu op een nieuwe manier voor het kruis van Jezus staan. Wij worden geconfronteerd met zeer ongebruikelijke situaties. Deze pandemie heeft ons vervuld met een gevoel van onzekerheid, angst, verdriet en voor sommigen van ons echt verlies. We maken ons zorgen over onszelf en onze dierbaren. *Hoe gaan wij als gelovige mensen hiermee om? Waar vinden we hoop en kracht?* Wij hebben zeker niet alle antwoorden om door deze moeilijke tijd te navigeren, maar we willen graag wat inzichten uit onze katholieke geloofstraditie delen.

De Goede Week en Pasen zijn de jaarlijkse herdenking van de passie, dood en verrijzenis van Jezus. Dit jaar geeft ons een speciale gelegenheid om na te denken over de symboliek van de Veertigdagentijd. Als we de betekenis van de 40 dagen door Bijbelse lenzen van dichterbij willen bekijken, ontdekken we dat het een tijd van voorbereiding is op een ontmoeting met de Heilige. Dit cijfer verwijst naar het aantal dagen dat Jezus in de woestijn heeft doorgebracht (Matteüs, 4: 1-2), maar ook naar het 40-jarige zwerven van Israël in de woestijn; of het 40-daagse vasten van Mozes en Elia (Exod 34:28; 1 Koningen 19: 8).

Vandaag zien we de quarantaine als een isolatie/opsluiting in ruimte, maar oorspronkelijk is het de naam voor een tijdsduur, een aantal dagen. Het woord is afgeleid van de Italiaanse uitdrukking *quaranta giorni* - dat wil zeggen, een periode van 40 dagen waarin elk schip dat naar Venetië kwam uit de haven van de stad moest blijven liggen als voorzorgsmaatregel tegen de pest.

Voor ons christenen is elke vastentijd een quarantaine, een tijd van voorbereiding, reflectie op onze weg naar Pasen. Het is meestal een tijd waarin we naar ons binnen kijken en onszelf confronteren met wat ons van God en elkaar scheidt. De quarantaine van dit jaar heeft echter de hele wereld, zowel gelovigen als niet-gelovigen, de belevenis van een soort vastentijd opgedrongen. Ik stel niet voor dat we ons bij deze gelegenheid verheugen, maar dat het ons helpt om deze periode te contextualiseren en betekenis te geven.

Het woord 'crisis' komt voort uit het Griekse werkwoord κρινομαι (krinomai) met de betekenissen van *onderscheiden, oordelen en beslissen*. Dus volgens de oorspronkelijke betekenis is een crisis een moment om keuzes te maken die van groot belang zijn. Tegenwoordig horen wij al te vaak dat dit op een positieve manier geïnterpreteerd kan worden als een kans om anders te handelen dan voorheen. De huidige crisis met al zijn effecten draagt in zich een uitdaging voor bezinning. Ongetwijfeld, door de praktische verstoringen van onze dagelijkse routines, werk- en schoolroosters, worden wij allemaal genooddaakt om te bepalen wat en wie echt belangrijk is in ons leven.

Verder is dit ook een tijd geworden om na te denken over hoe wij als gemeenschap leven: hoe we ons tot elkaar verhouden; hoe we samenwerken op elk gebied. De crisis herinnert mensen over de hele wereld eraan dat wij één mensheid zijn, dat er geen verschil is in leeftijd, ras, religie of sociale status wanneer we zo'n uitdaging die geen grenzen kent moeten aangaan. Plots beseffen wij hoe belangrijk 'de eenvoudige dienstverleners' zijn in ons leven. Het is een bewijs dat onze samenlevingen functioneren alleen als alle leden even gewaardeerd worden: diegenen die ons in de supermarkten dienen, de vuilnisophaaldiensten, voedselproducenten en -distributeurs, om nog maar te zwijgen over al diegenen die in de zorgsector staan. We zitten hier allemaal samen in en we komen er allemaal samen doorheen.

Gods meest voorkomende instructie die 365 keer bijna letterlijk in de Bijbel staat, is de volgende: 'Wees niet bang.' Het is belangrijk dat wij dit onthouden en herhalen voor onszelf en onze dierbaren. Ons leven is tijdelijk veranderd, maar Gods zorg voor ons verandert niet. Te midden van

zijn angst en lijden gaf Jezus zich over aan de liefde van zijn Vader. Door welke beproevingen wij nu en in de komende weken of maanden ook heengaan, God is met ons.

Jullie gezin - Jullie huiskerk

Onze traditie noemt elke familie een 'huiskerk'. Deze term stamt uit de eerste eeuw na Christus, van het Griekse woord *ecclesiola* (kleine kerk) en verwijst naar de kleinste eenheid van de christelijke gemeenschap, een soort kleine parochie - waar wij leven, bidden en ons geloof beleven (Catechismus van de Katholieke Kerk, n. 2204). De vroege kerk begreep dat een thuis en het gezin de eerste en bevoorrechte plaatsen van evangelisatie waren.

In deze vreemde tijden wordt de 'huiskerk' steeds belangrijker. Wij leven weer zoals de vroege kerk leefde. Zij hadden geen kerkgebouwen om naar toe te gaan en kwamen samen in hun huizen voor gezamenlijke vieringen. Deze situatie dwingt ons ook om onze religieuze ervaring vanuit de kerk in de context van het gezinshuis te plaatsen.

Jij als rolmodel te midden van de zorgen van je familie

Een crisis als deze kan zowel ouders als kinderen angstig, verward en gedesoriënteerd maken. Ook kinderen worden angstig, vooral omdat zij heel gemakkelijk je emotionele toestand oppikken. Wellicht worstel je met zorgen zoals: *Hoe lang duurt deze situatie nog? Hoe lang kan ik mijn huur betalen zonder inkomen? Hoe lang duurt het voordat onze ziekenhuisbedden vol zijn met zieken en stervenden? Word ik straks ik een van hen? Of mijn familie?* Je probeert ook de moeilijke vragen van de kinderen te beantwoorden en ondertussen je keuken bevoorraad te houden, te koken en te jongleren met thuiswerk en de huishoudelijke taken. Sommigen van ons kunnen voor nog grotere uitdagingen komen te staan, zoals het verliezen van werk, het zoeken naar kinderopvang of het omgaan met ziekte. Wij hebben niet allemaal zoveel geluk dat we vanuit thuis kunnen werken.

Kinderen en jongeren kijken naar ons niet alleen voor informatie, maar ook voor begeleiding bij het reageren en hoe bezorgd ze moeten zijn. Zij luisteren meer met hun ogen dan met hun oren! Zoals altijd, zullen onze acties in zulke tijden luider spreken dan welke woorden en catechese dan ook. Jij bent de enige die uw kinderen gerust kan stellen, hun angsten aanpakken en doorgeven wat onze geloofsovertuiging behelst. Zij moeten ervaren dat ons geloof ons op het goede spoor kan houden, zelfs als angst en bezorgdheid ons in andere richtingen trekken. Binnen de huiskerk worden ouders beschouwd als de eerste en belangrijkste verkondigers en leraren van het geloof voor hun kinderen (Catechismus van de Katholieke Kerk, nr. 2225, Lumen Gentium 11). In tijden als deze, ben jij ook de eerste die door je kinderen wordt uitgedaagd om te getuigen van de reden voor jouw hoop.

Wij vertrouwen in een God die om iedereen geeft en ons aanspoort hetzelfde te doen. Wij manifesteren wat we geloven, door elkaar lief te hebben en voor elkaar te zorgen en er zijn veel manieren om dat te doen (bijvoorbeeld een oog in het zeil te houden voor de eenzame oude buurvrouw). Het is belangrijk om in gedachten te houden dat jouw gedrag de meest directe proef zal zijn van het feit dat christenen niet met paniek reageren op een crisis, maar door creatieve manieren om voor anderen te zorgen.

De vroegchristelijke kerk werd ook gekenmerkt door ziekten en plagen die de bevolking teisterden. Een van de dodelijkste pandemieën vond plaats tussen 249-262, waarbij dagelijks tot 5.000 mensen stierven in Rome. Terwijl veel niet-christenen alleen zichzelf wilden redden, waren het net de christenen die bleven zorgen voor de zieken. Hierdoor hebben ze een enorme impact gehad. Een gelijkaardig scenario deed zich een eeuw later voor, en Julianus, de toenmalige Romeinse keizer, kloeg dat de groei van de kerk te danken was aan de welwillendheid van christenen jegens vreemden en de vermeende heiligheid van hun leven. Keizer Julianus verafschuwde niet alleen hun naastenliefde en opoffering, maar ook van de afwezigheid van moed van zijn eigen volk. 'Want dat is een schan-

de. . . de goddeloze Galileeërs [christenen] steunen niet alleen hun eigen armen, maar ook die van ons ", zei hij.

Ons geloof leidt ons om niet alleen om voor onszelf te zorgen, maar prioriteit te geven aan de noden van anderen, vooral die van de meest behoeftigen. Wij volgen een God die ons vraagt om onze naasten lief te hebben zoals wij van onszelf houden, zelfs als het moeilijk of lastig is.

Van duisternis en lijden tot Leven

Ons geloof is verankerd in de gebeurtenissen die we ons herinneren tijdens de Goede Week, die ons vertellen dat God ons nooit in de steek zal laten en dat zelfs de dood overwonnen is. Een van de belangrijkste feiten van het christelijk geloof is de lichamelijke verrijzenis van Jezus Christus.

Wij geloven in een God die één van ons is geworden, zodat hij onze angst en pijn kon begrijpen. Jezus sprak zijn bange leerlingen na zijn verrijzenis aan met: Vrees niet, ik ben het! God heeft ons niet verlaten. Dit is de week waarin we ons herinneren dat de donkerste dagen van het leven van Jezus gevolgd werden door vreugde en zegen. Pasen herinnert ons eraan dat dood en wanhoop niet het laatste woord hebben!

Laat de vreugde van zijn verrijzenis een bron van hoop zijn. Er zijn overal hoopvolle verhalen: de blauwe lucht in Wuhan, het heldere water in de grachten van Venetië, de zorgverleners die met vrijgevigheid zorgen ondanks de geringe middelen en het grote persoonlijke risico, en de creatieve manieren waarop mensen elkaar helpen. Als wij onszelf aan deze tekenen herinneren, zullen wij tevens manieren vinden om onze gezinnen hoop te geven.

Een paar tips voor deze Goede Week

Bid samen als een gezin

Als gebed geen vast onderdeel is van jullie gezinsleven, is dit misschien een goed moment om te beginnen! Het hoeft niet lang of ingewikkeld te zijn. Jullie kunnen bijvoorbeeld de maaltijden beginnen met een kort gebed/Onze Vader voor al diegenen die in uw gemeenschap/over de hele wereld getroffen zijn door de crisis.

Blijf in contact met de parochie en de universele geloofsgemeenschap

Catechese, de voorbereiding op de initiatiesacramenten en openbare vieringen zijn een onderdeel van ons leven die opgeschort zijn, althans nog een paar weken/maanden. Wij weten wat een teleurstelling het is om de eerste communie of vormsel van jullie kind te moeten uitstellen. Jullie kunnen niet naar misvieringen gaan, maar er zijn alternatieven: de kerkgemeenschappen in Brussel, België en over de hele wereld zijn sterk aanwezig op de sociale media.

Gedurende deze tijd is het belangrijk om verbonden te blijven met je parochiefamilie. Zelfs als we niet fysiek op dezelfde plek kunnen zijn, volg je parochie op Facebook of via de website niet alleen voor nieuws en informatie, maar ook om een gevoel van gemeenschap te behouden. Kijk vooral op zondag naar een livestream of een viering op televisie. Bedenk wat het beste zou kunnen werken voor uw gezin.

Bovendien kan je met je kinderen een gebedsmoment van de universele kerk bijwonen. Vind iets nieuws, breid je zoekopdracht uit met kerkdiensten op verre locaties. De afgelopen weken zijn wij zelfs meerdere keren door paus Franciscus uitgenodigd geweest om met christenen over de hele wereld gelijktijdig te bidden. Of wij konden ons bij de gebedsmomenten van de gemeenschap van Taizé en andere kloostergemeenschappen aansluiten. Bidden of de mis vieren op hetzelfde moment als anderen over grote afstanden kan een diep gevoel van verbondenheid geven in een tijd van isolatie. Kies een livestream-kerkdienst in een land /regio waar je graag jouw vakantie doorbrengt of waar je altijd al als gezin wilde reizen. Op deze manier kunnen ook de kinderen groeien in het besef dat miljoenen christenen verenigd zijn in deze gebeurtenissen en samen bidden voor het einde van deze pandemie over de hele wereld.

Creëer een heilige ruimte of "familiealtaar" in je huis

Deelnemen aan live gestreamde vieringen met kinderen kan lastig zijn. Daarom een paar aanbevelingen: richt je omgeving in voor deze gelegenheid; steek een kaars aan als de dienst begint en doof het uit als die eindigt. Dit is een tactiele en visuele manier om aan te geven dat deze tijd heilig en speciaal is. Dit is vooral belangrijk voor jonge kinderen, die soms moeite hebben om te begrijpen dat God aanwezig is als ze geen zichtbare tekenen zien die naar het heilige wijzen. Daarom kunnen jullie best een klein hoekje in jullie huis kiezen voor het gezinsgebed en een concrete herinnering dat God aanwezig is in jullie gezin. Dit was de afgelopen generaties in veel katholieke huizen gebruikelijk. Je huisaltaar kan zo simpel zijn als een salontafel versierd met een paar voorwerpen - misschien een kruisbeeld, een icoon of standbeeld, de Bijbel en een kaars. Je kunt van het huisaltaar een gezinsproject maken, de kinderen laten tekenen of schilderen voor deze ruimte.

Ontmoet Jezus anders

In deze tijd waarin wij Christus niet in de eucharistie kunnen ontmoeten, hebben wij nog steeds de mogelijkheid om Hem te ontmoeten in de kwetsbaren. Overweeg als gezin hoe jullie de meest behoeftigen kunnen helpen. Wij kunnen veel leren van de kinderen, hun creativiteit, hun bereidheid om te helpen en oprechte empathie voor de lijdenden. Boodschappen doen voor de oude burens, bellen met familieleden, parochianen of andere vrienden die geïsoleerd en eenzaam zijn, een maaltijd voorbereiden voor iemand, aanmoedigingsbrieven schrijven aan de politie of supermarktmedewerkers, verzorgers - we kunnen allemaal iets doen voor onze medemensen.